

eduw

KIDS KRAKÓW

Śladami Smoka Wawelskiego, spacer rodzinny z historią w tle

On the trail of the Wawel Dragon – family walk through history

„W dawnych czasach na **wzgórzu Wawelskim** (10) wyrósł gród, którym wladal znany książę Krak. Księstwo było piękne i bogate. Kraków szybko się rozwijał, a do jego bram przybywali ludzie z sąsiednich plemion”. W pradawnie czasy przynosi nas wystawa **Wawel Zaginiony** (11) w budynku dawnych kuchni królewskich. Odwiedzając ten rezerwat archeologiczno-architektoniczny utworzony przy pochodzącej sprzed ponad tysiąca lat rotundzie, rozpoczniemy podróż przez historię wzgórza wawelskiego. Z podziemi idziemy ku stońcu i po 137 stopniach wspinamy się na szczyt **Baszty Sandomierskiej** (12), by wyobrazić sobie, jak „na niebie pojawił się ogromny smok, a jego wielkie skrzydła przyćmiły słońce. Spokojnie dotąd życie miasta wypełniła groza”. Warto też podejść do zachodniego wejścia katedry. Nad nim bowiem wiszą kości uznawane za szczątki smoka wawelskiego. Legenda głosi, że kiedy kości spadną z łańcucha, nastąpi koniec świata. Według najpopularniejszej wersji legendy o smoku mieszkającym w jaskini pod wzgórzem, mieszkańcy miasta od niechibnej zguby uratował młody szewczyk imieniem Skuba. Legowisko legendarnej bestii możemy obejrzeć, schodząc krętymi schodami do **Smoczey Jamy** (13). Podziemia pieczara wiedzie nas poza mury zamku, gdzie naszym oczom ukazuje się sześciometrowy **pomnik Smoka Wawelskiego** (14) dłuta Bronisława Chromego, który stanął na bulwarach ponad 40 lat temu. Rzeźba jest zasłana gazem ziemnym, dzięki czemu smok zjeje prawdziwym ogniem i odstrasza wszystkich, którzy chcieliby spłądować jego jaskinie. Ślady smoka prowadzą nas dalej ku samej rzece, która przyczyniła się do jego śmierci: „Smok Wawelski, pijąc wodę z Wisły, pragnął zagasić ogień, który siarka w nim wznieciła”. Po drodze zatrzymamy się choć na chwilę przy **pomniku psa Dżoka** (17).

który przypomina smutną historię psiej wierności. Smocze stopy kierują nas następnie do widocznych już z daleka zabudowań **klasztora na Skatce** (47), która podobnie jak wzgórze wawelskie, należy do miejsc o długiej i bogatej tradycji oraz mocno związana jest z osobą biskupa krakowskiego – św. Stanisława. Po tej lekcji polskiej historii proponujemy zakończyć dzień zabawą na... **Smoczym skwerze** (48).

“Once upon a time, on **Wawel Hill** (10) there grew a castle ruled by the noble King Krak. His kingdom was beautiful and prosperous. Kraków grew fast, and people from neighbouring tribes flocked to its gates.” We are taken on a journey to ancient times with the exhibition **Lost Wawel** (11) held at the former royal kitchen building. Our visit to this archaeological and architectural sanctuary, created at the thousand-year-old rotunda, marks the beginning of our journey through the history of Wawel Hill. Starting from the cellar we head towards sunshine, and climb the 137 steps to the top of the **Sandomierz Tower** (12) to imagine “a huge dragon appearing in the sky, his vast wings obscuring the sun. The peaceful life in the city was suddenly filled with dread.” Have a look at the western entrance to the cathedral. Above it you will see bones believed to be the remains of the Wawel Dragon. Legend has it that when the bones fall from their chain, the world will end.

According to the most popular version of the legend of the dragon who lived in a grotto under the hill, Cracovians were saved from certain death by a young cobbler named Skuba. You can visit the legendary beast's lair by descending the spiral staircase to the **Dragon's Den** (13). The underground cavern leads us beyond the castle walls, opening out onto the six-metre tall **Wawel Dragon statue** (14), made by Bronisław Chromy over 40 years ago. Fearing with natural gas, the bronze dragon breathes real fire and scares off any daring would-be invaders of his den. The dragon's footsteps lead us to the river which ultimately brought his demise: “The Wawel Dragon drank and drank and drank from the Vistula to put out the fire the sulphur stoked inside him.” Along the way, pause for a moment at the statue of **Dżok the dog** (17), recalling a sad tale of canine loyalty. The dragon's footsteps direct us to the **Pauline Church** (47), visible from a distance. Just like Wawel Hill it has a long and rich history with close ties to Kraków's former bishop St. Stanislaus. We finish the interactive lesson in Polish history with fun and games at **Dragon's Playground** (48).

Na tropie tajemnic

On the trail of mysteries

Tajemnice, legendy, ukryte skarby, strachy i duchy – czas wyruszyć śladem zagadkowych krakowskich zjawisk i odkryć pilnie strzeżone sekrety. Dotarliśmy na Rynek Główny, wchodzimy w bramę **Pałacu Krzysztofora** (6). Rozciąga się pod nim prawdziwy labirynt piwnic i korytarzy. Według legendy czarnoksiężnik Twardowski przechowywał w tych lochach złoto, którego pilnował sam diabeł. Nikt nie wie jednak, gdzie znajdują się ukryte drzwi... Być może w ich odnalezieniu pomoże nam wystawa prezentująca, jak przez wieki zmieniał się Kraków, pałac jest bowiem główną siedzibą Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Pewnej młodej krakowiance drogę do ukrytych skarbów wskazał kogut – nam może pomaga gołębie, gdyż te krakowskie to przecież średniowieczni rycerze zaklęci w ptaki przez złośliwą wiedźmę. Idąc ich tropem, wejźmy do **Podziemi Rynku** (2). Tutaj, kilka metrów pod powierzchnią bruku, kryje się multimedialna wystawa – prawdziwy skarbiec wiedy o przeszłości miasta (aby uniknąć kolejek, warto wcześniej zarezerwować bilet!). Krakowskie tajemnice chowają się jednak nie tylko pod ziemią. W poszukiwaniu następnego udamy się w długą wspinaczkę po stromych schodach wyższej **wieży kościoła Mariackiego** (5). Według legendy budowy wież wieź kościoła podjęli się dwaj bracia. Kiedy młodszy z nich zorientował się, że jego praca postępuje wolniej, z zawisną zamordował brata nożem, budowę zaś przerwał. Wytrzyta sumienia sprawiły jednak, że w dzień poświęcenia świątyni wbił on nóż w swoje serce i rzucił się ze szczytu kościelnej wieży. Nóż, którym miał się posłużyć, wisi do dziś w Sukiennicach (kto go pierwszy znajdzie?), przypominając też ponurą historię. Na chwilę oddechu zapraszamy w gościnie proggi rodzinnej **Klubokawiarni likeKonik** (9), gdzie w klimatycznych

podziemiach możemy spróbować słodkich pyszności! Na koniec czeka nas nie lada gratka – podróż do starożytnego Egiptu! Dzięki wystawie w **Muzeum Archeologicznym** (37) przeniesiemy się w fascynujący świat egipskich wierzeń i obyczajów. Uwaga na mumię Aset-iri-khet-es!

Mysteries, legends, hidden treasures, monsters, ghosts... it's time to follow the trail of Kraków's unexplained phenomena and discover closely guarded secrets. When you reach the Main Market Square, enter the gate of the **Krzysztofor Palace** (6), concealing a vast maze of cellars and corridors. Legend has it that the sorcerer Twardowski kept a hoard of gold in the dungeons, guarded by the devil himself. But no-one knows where the hidden entrance is... Perhaps we'll be able to find it after visiting the exhibition showing how Kraków has evolved through the ages – the palace is the site of the Historical Museum of the City of Kraków. A young girl was once shown the way to the hidden treasure by a cockerel – so perhaps we'll find help from pigeons? After all Kraków's birds are medieval knights cursed by a spiteful witch... Following their trail, head to the **Rynek Underground** (2). A few metres beneath the cobblestones there lies a hidden multimedia exhibition – a treasure trove of information about the city's past (book ahead to avoid queues!). But Kraków's secrets aren't just hidden underground. The next one takes us on a long climb up the steep staircase of the taller **tower of St Mary's Church** (5). According to legend, the two towers were built by two brothers. When the younger one realised his work wasn't progressing as fast, envy drove him to murder his brother with a knife and the construction was suspended. Driven by guilt, on the day the church was consecrated he plunged the knife in his heart and threw himself off the tower. The knife he supposedly used hangs in Sukiennice until the present day, recalling the dark tale. Who will be the first to spot it? Take a breather at the welcoming **likeKonik club and café** (9) – the atmospheric cellar venue serves all manner of sweet delicacies! To finish, we have a real treat: a journey to ancient Egypt! The exhibition at the **Museum of Archaeology** (37) takes us on a journey to the fascinating world of Egyptian customs and histories. Watch out for the Aset-iri-khet-es mummy!

Na skrzydłach zaczerwonych gołębi i ruchliwych dziecięcych nóżkach

On the wings of enchanted pigeons and children's restless feet

– Mamo, już nie mam siły dalej iść...
– Dobrze synku, to może zrobimy wyścig do tamtego placu?
– Hura, hura!

Dziecięcia energia nie ma granic. Wystarczy pięć minut odpoczynku i małe nóżki regenerują się w błyskawicznym tempie. Zapraszamy na trasę dla młodych wyczynowców, a naszymi przewodnikami będą również ruchliwe krakowskie gołębie. Zaczynamy na **Rynku Głównym** (1), gdzie każdy porządną gołąb przynajmniej kilkanaście razy dziennie musi wylądować. Ptaki czekają tu na powrót księcia Henryka IV Probusa (Prawego), który chcąc zdobyć koronę, postanowił szukać poparcia u papieża. W uzyskaniu potrzebnej fortuny pomogła mu czarownica, zaklinając jego rycerzy w gołębie, które z murów kościoła Mariackiego wydziobywały kamyki zmieniające się następnie w złoto. Książę roztrwonił jednak majątek, nim dotarł do Rzymu: do kraju nigdy nie wrócił, a jego wierna drużyna, wciąż pod postacią krakowskich gołębi, nadal go wypatrzył! Spod kościoła ruszamy w trasę – najlepiej mniej uczęszczaną ul. św. Jana lub ul. Sławkowska – w kierunku **Barbakanu** (7). perty krakowskich fortyfikacji. Barbakan nigdy nie został zdobyty szturmem, a do legendy przeszło odparcie przez jego obrońców ataku wojsk nieprzyjaciela... jedynym strażnikiem Tu koniecznie sprawdzicie, ile minut potrzeba na jego obiegnięcie! Teraz czekają na nas **Plenty**. Wersja spokojna spaceru to delektowanie się wiosenną zielenią, szukanie cienia podczas letnich upałów czy zbieranie kasztanów jesienią. Ta nieco bardziej ekstremalna polega na przebiegnięciu wszystkimi alejkami w poszukiwaniu

ukrytych wśród zieleni placów zabaw (podpowiadamy, że w obrębie Plant są dwa). Teraz czas na obiad i krótką siestę, bo druga część wycieczki jest równie wymagająca – idziemy na **Błonia** (największą miejską łąkę) oraz do **parku Jordana** (18). Są tu duże place zabaw dla młodszych i starszych dzieci, boiska, ścieżki rowerowe oraz skatepark. A na koniec zasypiamy w locie nad poduszką.

“Mum, I'm too tired to go any further...”
“OK, dear – shall we have a race to the next square?”
“Yay!”
Children's energy seems boundless. They just need a few minutes' rest and their little legs are ready to run again. Join us on a trail perfect for young athletes – our guides will be the equally energetic Cracovian pigeons. We start at the **Main Market Square** (1) where all self-respecting pigeons must rest at least a dozen times each day. They are awaiting the return of Duke Henryk IV Probus (the Righteous), whose desire for the crown led him to seek support from the Pope. He was helped by a witch who enchanted his knights into pigeons; they pecked at pebbles at St Mary's Church, which then turned into gold. But the duke squandered the fortune before he even reached Rome; he never returned to Poland, and his loyal knights in their pigeon form still await his return. We set off from the church along one of the less busy routes – perhaps **Św. Jana** or **Sławkowska street** – towards the **Barbican** (7), a gem of Kraków's fortifications. It was never conquered, and its crushing of enemy forces with a single shot is the stuff of legend. Make sure you check how long it takes you to run all the way around it! Next it's time for the **Plenty park**. It's perfect for a gentle stroll to enjoy the different shades of green during springtime, seek shade during summertime heatwaves and pick conkers in the autumn. A more extreme version involves running along all the park's alleyways looking for playgrounds hidden among the greenery (hint: there are two). Now it's time for lunch and a short siesta before a busy afternoon: we're heading to the **Błonia meadow** (the city's largest) and the **Jordan Park** (18). The latter is home to large playgrounds for kids of all ages, playing fields, cycle paths and a skatepark. Finally we sleep floating over a pillow.

GK GALERIA KRAKOWSKA

WORLD-CLASS SHOPPING

250 sklepów / shops
1400 miejsc parkingowych / parking spaces
5 minut pieszo od Rynku Głównego
5 minutes walk from the Main Square
www.galeriakrakowska.pl

Dla młodych odkrywców, spacer naukowo-edukacyjny

Science and education trail for young discoverers

część 1: 2,5 h | \$ & \$

Jak to działa? Skąd się wzięło? Kiedy odbył się pierwszy lot samolotem? Lista dziecięcych pytań nie ma końca, poszukajmy zatem odpowiedzi choć na niektóre z nich. Naszą naukową podróż zaczynamy na terenie dawnego lotniska, jednego z najstarszych w Europie, by poznać fascynujący świat statków powietrznych. W **Muzeum Lotnictwa Polskiego** (41) prezentowane są samoloty, śmigłowce, szybowce, silniki lotnicze, unikatowe zabytki światowego lotnictwa (wystawa częściowo plenerowa). W sali edukacyjnej znajdziemy m.in. fotele lotnicze, symulator lotu czy kokpit. Z podniebnej wyprawy wracamy na ziemię i zapraszamy na chwilę relaksu do **Pantograf Cafe** (49), która mieści się w starym wagonie tramwajowym utrzymanym w atmosferze lat 90. XX wieku. Nabrawszy sił, wracamy do **parku Lotników Polskich** (43). Na obszarze około 60 hektarów powstają place zabaw, boiska do koszykówki, alejki dla rowerzystów, a także Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców poświęcona m.in. Markowi Kamińskiemu, Arkademu Radostawowi Fiedlerowi, Janowi Potockiemu czy Tony'emu Halikowi. Na zakończenie odwiedźcie **Ogród Doświadczeń** (42), czyli idealne miejsce dla najmłodszych odkrywców, którzy czują potrzebę własnoręcznego sprawdzenia „jak to działa?”. Znajdziecie tutaj 60 urządzeń demonstrujących zjawiska z tak różnych dziedzin, jak mechanika, optyka, hydrostatyka, magnetyzm czy akustyka. Wszystkie urządzenia prezentowane

są w plenerze, dlatego Ogród Doświadczeń otwarty jest jedynie w sezonie letnim.

How does it work? Where does it come from? When was the first aeroplane flight? Children's questions never end, so let's try to find answers to at least some of them. We start our scientific journey at the former airfield – one of the oldest in Europe – to learn about the fascinating world of aircraft. The **Polish Aviation Museum** (41) presents planes, helicopters, gliders, engines and unique relics of world aviation (parts of the exhibition are outdoors). The educational hall features aircraft seats, a flight simulator and a cockpit. We come back to earth to take a moment to relax at the **Pantograf Cafe** (49) located in an old tram carriage preserving the atmosphere of the 1990s. Reigniterated, we head to the **Polish Aviators' Park** (43). The area of around 60 hectares hosts playground, basketball courts, cycle paths and the Voyagers and Explorers Avenue dedicated to individuals including Marek Kamiński, Arkady Radostaw Fiedler, Jan Potocki and Tony Halik. Finally, make sure you don't miss the **Stanisław Lem Garden of Experiences** (42) – a perfect place for young explorers to find out for themselves exactly how things work. You'll find sixty exhibits demonstrating mechanical, optical, hydrostatic, magnetic and acoustic phenomena. The Garden of Experiences is only open during the summer season, since the exhibition is arranged outdoors.

część 2: 3,5 h | \$

Ta część spaceru powiedzie nas po zakamkach Kazimierza, Podgórze i Zabłocia. Tu bowiem możemy zobaczyć, jak wykorzystać prawa fizyki, by stworzyć coś niezwykłego. W **Muzeum Inżynierii Miejskiej** (31) sprawdzimy, do czego służy koło, jak kiedyś drukowano książki, i obejrzymy najstarszą krakowską zajezdnię tramwaju konnego i elektrycznego. Po wizycie w muzealnych przestrzeniach warto przejść się na **Kładkę o Bernatka** (51) i na własne oczy zobaczyć rzeźby Jerzego Kędziory, które pokonują prawa fizyki i... balansują w powietrzu. Po krótkim spacerze wzdłuż Wisły zapraszamy

do **Cricoteki** (33), mieszczącej się w dawnej elektrowni, a prezentującej najważniejsze idee twórczości Tadeusza Kantora. Muzeum oferuje specjalne wydawnictwa pozwalające zwiedzić wystawę z dziećmi i zapoznać je z legendarnym reformatorem teatru w Polsce. Z położonej na najwyższej kondygnacji kawiarni można podziwiać panoramę miasta. Ze starszymi dziećmi w drodze na Zabłocie warto przejść przez **plac Bohaterów Getta**, gdzie dla upamiętnienia tragicznych wydarzeń z okresu II wojny światowej postawiono około 70 krzesel-rzeźb! Spacer kończymy w **Centrum Szkła i Ceramiki Lipowa 3** (34). Niegdyś działała tu huta, a dziś można poznać fascynujący proces powstawania szkła i samemu spróbować swoich sił w zawodzie hutnika. Pokazy ręcznego formowania szkła odbywają się prawie przez cały rok od poniedziałku do soboty z krótką zimową przerwą.

This part of the walk takes you through hidden corners of Kazimierz, Podgórze and Zabłocie. Here you can discover how to use the laws of physics to create something incredible. Secrets of the **Museum of Municipal Engineering** (31) include many uses of the wheel and how books were printed in the past, all held at Kraków's oldest depot of horse-drawn and electric trams. After visiting the museum, cross the river on the **Father Bernatek Footbridge** (51) to see sculptures by Jerzy Kędziory which seemingly defy the laws of physics by floating in the air. A short stroll along the Vistula takes you to **Cricoteka** (33) located at the former power station and presenting the most important ideas of Tadeusz Kantor's work. The museum provides materials for visitors with children to help young guests learn about the legendary reformer of Polish theatre. The café on the top floor offers stunning views over the city. If you have older kids, head to the **Bohaterów Getta Square** on your way to Zabłocie where approximately seventy chair sculptures have been placed to commemorate the tragic events from the Second World War. We end the walk at the **Lipowa 3 Glass and Ceramics Centre** (34). Once a glassworks factory, today it introduces the fascinating processes of making glass – you can even try your hand at the technique yourself! Demonstrations of glass blowing are held between Monday and Saturday throughout the year with a short break during winter.

Rozwiąż rebus!

Solve the rebus puzzle!

Znajdź 7 różnic między obrazkami.

Find 7 differences between the pictures.

Pomóż gołębiowi pocztowemu odnaleźć drogę do Barbakanu.

Help the pigeon courier find its way to the Barbican.

BUKOVINA RESORT

TERMY BUKOVINA

CiUci Cukier Artist

Manufaktura Słodczy Candy Manufacture

Pokazy i warsztaty Workshops and shows

www.ciucikrakow.pl

ul. Grodzka 38, Kraków, tel. 698 521 542
ul. Krupówki 13, Zakopane, tel. 606 480 454

HAIZ

POWERED BY ALIOR BANK

MASZ HAIZ MOŻESZ WIĘCEJ

www.haiz.pl

Połącz punkty po kolei i odkryj słynną krakowską postać!

Connect the dots and discover a famous Cracovian character!

Pomóż gołębiowi pocztowemu odnaleźć drogę do Barbakanu.

Help the pigeon courier find its way to the Barbican.